

Губарик О.М.,
канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри
обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
м. Дніпро

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

У сучасних умовах банківська діяльність в Україні потребує високої точності та прозорості в обліку основних засобів, які відіграють ключову роль у формуванні активів банківських установ. Особливості обліку основних засобів у банках України визначаються специфікою їх діяльності, регуляторними вимогами та необхідністю відповідати міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ).

Облік основних засобів у банківській сфері є важливою складовою управлінського обліку, що забезпечує ефективне управління активами та формування фінансової звітності. Враховуючи специфіку банківської діяльності, облік основних засобів у банках України має свої особливості, які потребують окремої уваги.

Банки класифікують основні засоби за різними групами, а саме: будівлі, обладнання, транспортні засоби, інформаційні системи тощо та визначення їх вартості при придбанні чи створенні.

Для прикладу класифікуємо основні засоби у банках на: будівлі, в яких розташовані головні офіси; філії та відділення банку; інкасаторські машини; монолітні сховища цінностей; депозитні комірочки; інкасаторські шлюз-боксы; касові кабінети; банкомати; термінали (для банків - сенсорні) та кіоски самообслуговування (наприклад IBox або EasyPay); сейфи (індивідуальні банківські сейфи) та сейфові скриньки тощо.

Амортизація основних засобів у банках проводиться з урахуванням їхнього корисного строку використання. Застосування різних методів амортизації (лінійного, зменшення залишкової вартості тощо) може впливати на фінансові показники банку [1].

В умовах нестабільної економічної ситуації в Україні банки можуть здійснювати переоцінку основних засобів для відображення їхньої справедливої вартості. Це допомагає забезпечити більш реалістичне відображення активів у фінансовій звітності.

Згідно з міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ), орендовані основні засоби повинні відображатися в балансі банку як активи та зобов'язання. Це включає фінансову оренду та операційну оренду, які мають різні облікові наслідки.

Процес вибуття основних засобів, зокрема продаж, списання або обмін,

вимагає правильного відображення в обліку та визначення фінансових результатів від таких операцій [1].

Виклики та перспективи обліку основних засобів у банківських установах:

- *адаптація до міжнародних стандартів*, тобто впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ), яке вимагає від банків постійного вдосконалення облікової політики та адаптації до нових вимог;

- *технологічні інновації*, а саме, використання сучасних інформаційних технологій для автоматизації обліку основних засобів що дозволяє підвищити точність та ефективність облікових процесів;

- *регуляторні вимоги*, коли банки повинні дотримуватися національних нормативних актів та рекомендацій НБУ, що регулюють облік основних засобів, а також враховувати міжнародні стандарти.

План рахунків банків є ключовим елементом бухгалтерського обліку, який забезпечує систематизацію, класифікацію та відображення всіх операцій, що здійснюються фінансовими установами. Враховуючи специфіку банківської діяльності та вимоги національного та міжнародного регулювання, план рахунків у банках України має свої особливості, які необхідно розглянути для розуміння його функціонування та впливу на фінансову звітність [1].

Облік операцій з основними засобами в банках України має свої особливості, які відображаються в плані рахунків, розробленому відповідно до нормативних актів Національного банку України (НБУ) та міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Правильний облік цих операцій є критично важливим для забезпечення прозорості фінансової звітності та ефективного управління активами банків.

План рахунків включає спеціалізовані рахунки для обліку основних засобів, які дозволяють детально відображати їх придбання, амортизацію, переоцінку та вибуття.

Придбання основних засобів відображається на рахунку 4400 «Основні засоби». Цей рахунок деталізує види основних засобів, такі як будівлі, споруди, машини та обладнання.

Амортизація основних засобів відображається на рахунках 4409 «Знос основних засобів». Для обліку амортизації використовуються різні методи (лінійний, прискорений), що дозволяє банкам оптимально розподілити витрати на тривалий період.

У разі зміни справедливої вартості основних засобів банки проводять переоцінку, результати якої відображаються на рахунках 5100 «Результати переоцінки основних засобів» [2].

Правильний облік основних засобів забезпечує точне відображення активів банку у фінансовій звітності, що є критично важливим для аналізу

фінансового стану банку та прийняття управлінських рішень.

Особливості обліку операцій з основними засобами в плані рахунків банків України визначаються специфікою банківської діяльності та необхідністю відповідати міжнародним стандартам фінансової звітності. Правильний та точний облік цих операцій сприяє прозорості фінансової звітності, підвищує ефективність управління активами та забезпечує стабільність банківської системи.

Отже, облік основних засобів у банках України має свої специфічні особливості, які враховують як національні регуляторні вимоги, так і міжнародні стандарти фінансової звітності. Ефективне управління цим процесом сприяє підвищенню прозорості фінансової звітності, забезпечує реалістичну оцінку активів та допомагає банкам у прийнятті стратегічних рішень. Подальший розвиток облікових технологій та адаптація до глобальних стандартів залишаються ключовими завданнями для українських банків.

Список використаних джерел

1. План рахунків бухгалтерського обліку банків України, затв. Постановою Правління НБУ № 280 від 17.06 2004 р. (в редакції від 20 серпня 2020 року). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-04#Text>.

2. Інструкція з бухгалтерського обліку основних засобів і нематеріальних активів банків України. Затверджено постановою Правління НБУ від 20.12.2005 р. № 480 (в редакції [від 13.01.2020](#)) [№ 2](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0040-06#Text>.

Зерницька К.О.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового обліку

Науковий керівник: **Сирцева С.В.,**

канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

У сучасних умовах глобалізації та постійних змін у бізнес-середовищі важливість ефективного обліку основних засобів для підприємств стає беззаперечною. Ефективне використання та правильний облік основних засобів є ключовими чинниками успішності результатів роботи підприємств. Вивчаючи особливості обліку основних засобів за кордоном,